

СИЛЛАБУС
2025-2026 оқу жылының күзгі семестрі
«БВ02205-Тарих» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
Ортағасырлық Қазақстан және мұсылман Шығысы	БӨЖ саны 4	3,0	6		9	ОБӨЖ саны 6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Офлайн	Міндетті, теориялық	Проблемалық, аналитикалық, интерактивті	Пікірталас, сұрақтарға жауап беру, рефлексия, жобалар дайындау, эссе жазу.	Офлайн (жазбаша)		
Дәріскер (лер)	т.ғ.к., аға оқытушы Дауытбекова Маржан Қанатбекқызы					
e-mail:	dautbekovamk@gmail.com					
Телефоны:	8 (727) 3333338 ішкі 12-87					
Ассистент (тер)						
e-mail:						
Телефоны:						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
Курстың мақсаты – студенттерде орта ғасырлардағы жалпы мұсылмандық және жаһандық тенденцияларды ескере отырып, тарих пен мәдени мұра туралы неғұрлым тұтас және объективті көзқарасты қалыптастыру. Хронологиялық тұрғыдан Х ғасырдан бастап Қазақ хандығы дәуіріне дейінгі аралықты қамтиды. Дереккөздері ретінде араб-парсы, түркілік шығармалар, археология, этнография, шежіре және т.б. мәліметтермен танысып, ғылыми айналымға тартуға дағдыланады.	1. Ортағасырлардағы Қазақстан тарихының дамуының негізгі кезеңдерін білу және түсіну;			1.1 Ортағасырлардағы Қазақстан тарихының негізгі тарихындағы тарихи-мәдени, әлеуметтік-экономикалық даму кезеңдерінің ерекшеліктері мен оқиғаларын білу және олардың ерекшеліктеріне (анализ) талдау жасайды.		
	2. Мұсылмандық Ренессанс кезеңінде Шығыс мемлекеттерінде орын алған оқиғаларды сыни тұрғыдан талдау арқылы түркі қоғамының әлемдік-тарихи дамуының жалпы парадигмасымен байланыстыру;			1.2 Орта ғасырлық Қазақстан мен мұсылман Шығысындағы ғылыми, мәдени даму тарихына қатысты теориялық еңбектерді пайдалана отырып, әлемдік тарихи даму үдерісімен салыстырмалы-салыстырмалық талдау.		
				2.1 Орталық Қазақстан Қазақстан мен мұсылман Шығысындағы тарихи тұлғалар еңбегін оқытудағы тарихының гуманитарлық-мәдени білім жүйесіндегі және түркі өркениетінің дамуындағы рөлін ашу		
				2.2 Отан тарихы ғылымының дамуындағы мұсылмандық Ренессанс кезеңі тұлғаларының алатын орнын		

		сабақтастық тұрғысынан салыстыра отырып материалдарды талдайды.
	3. Қазіргі Қазақстандағы құбылыстар мен тарихи үдерістері зерттеу барысында аналитикалық және аксиологиялық талдау дағдыларын игеру;	3.1 Тәуелсіз Қазақстан тарихындағы тарихи оқиғаларды салыстыру және қазіргі әлемнің қауіп-қатерлеріне талдау жасайды. 3.2 Қазақстан халқының рухани дамуындағы тарихтың рөлін ашу және еліміздің әртүрлі дәуірдегі өркениеттік даму жолына талдау жасайды.
	4. Қазіргі қазақстандық даму моделінің ерекшеліктерін объективті және жан-жақты түсіне білу;	4.1 Қазақстандық жаңғыру (модернизация) мазмұнына талдау жасау және тәуелсіз Қазақстанның қалыптасу процесін сипаттайды. 4.2 Жаңашылдықтардың өзіндік ерекшелігін білу және қазақстандық даму жолына талдау жасайды.
	5. Қазіргі Қазақстан тарихының тарихи құбылыстары мен үдерістерін жүйелеу және сыни тұрғыда баға беру.	5.1 Жаңа Қазақстандағы өзгерістердің мәнін түсіну және ҚР даму болашағын болжайды. 5.2 Жобалар жасау, эссе жазу, ҚР-ның әлемдік қоғамдастықта дамуы бойынша өз ұстанымын әзірлейді.
Пререквизиттер	Ортағасырлық Қазақстан	
Постреквизиттер	Философия, саясаттану және әлеуметтану.	
Оқу ресурстары	Әдебиет: негізгі, қосымша. Әдебиеттер: 1. Адам Мец. Мусульманский ренессанс. – Москва: «Наука», 1973. 2. Зерттеушілік инфрақұрылымы 1. Орталық Азияның дәстүрлі өркениеттерін зерттеу республикалық орталығы (тарих факультеті) 2. ҚР Республикалық орталық мемлекеттік музейі Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы 1. ҚР Ұлттық ғылыми кітапханасы Интернет-ресурстар 1. http://www.rkcntidad.kz 2. http://www.ncai.kz 3. http://elibrary.ru 4. http://elib.kaznu.kz/book 5. http://www.akorda.kz	

Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айкындалады. Құжаттар Univer IЖ басты бетінде қолжетімді. Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді. Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі. Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі. Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді. Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail dautbekovamk@gmail.com электронды почтасы немесе 87025247739 телефон номері арқылы кеңестік көмек ала алады. МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек. Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.
--	--

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ				
Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериялды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ
A	4,0	95-100	Өте жақсы	
A-	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	

				орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі
D+	1,33	55-59	Қанағаттанарлық	Қорытынды бақылау (емтихан)
D	1,0	50-54		ЖИЫНТЫҒЫ
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	
F	0	0-24		
Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.				

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1			
1	Д 1. Кіріспе. Ортағасырлық Қазақстан және Мұсылмандық Шығыс пәнінің міндеті мен мақсаты.	2	
	СС 1. Мұсылмандық Шығыстағы Ренессанс кезеңіне тән жазба деректері мен зерттеулерге қысқаша талдау	1	
2	Д 2. Көшпелілердің діни-мифологиялық, идеологиялық жүйелерін зерттеудің теориялық-методологиялық мәселелері	2	
	СС 2. Түркілердің менталитеті, әдет-ғұрпы, көрші мемлекеттермен қарым-қатынасы	1	
	БӨӨЖ 1 Кеңес беру. Тәңіршілдік – түркі халықтарының исламға дейінгі негізгі діни наным. Тарихнамалық талдау.		
3	Д 3. Мұсылмандық дәстүрдің генезисі	2	
	СС 3. Қазақ жерінде ислам діні таралуы	1	
	БӨЖ 1 Тәңіршілдік – түркі халықтарының исламға дейінгі негізгі діни наным. Тарихнамалық талдау.		30
4	Д 4. Шығыс пен Батыс елдеріндегі исламға конверсиялану тәжірбиелері	2	
	СС Түркі әлемінің жаңа өркениеттің құрамына енуі. Салыстырмалы-сараптамалық талдау	1	10
	БӨӨЖ 2. Ұлы Даланың Ұлы тұлғалары тақырыбында ғылыми жоба жасау барысында кеңес беру		
5	Д 5. Мұсылман әлеміндегі рухани элита. Ортағасырлық Қазақстан тарихындағы ғылымның дамуы.	2	
	СС 9. Түркі ойшылдарының әлемдік ғылымның дамуындағы орны	1	10
	БӨЖ 2. Ұлы Даланың Ұлы тұлғалары		15
6	Д 6. Түркі дәуіріндегі мәдениет және Ұлы Жібек жолы.	2	
	СС 10 Ұлы Жібек жолы өркениеті орталықтарындағы экономикалық, мәдени байланыстар	1	10
7	Д 7. Ортағасырлық Қазақстан территориясындағы қала өркениеті	1	
	СС 11 Орта Азия және Қазақстан жеріндегі тарихи-мәдени ескерткіштері, сәулет өнері	1	10
	БӨЖ 3. Қазақстан территориясындағы ортағасырлық қалалар тарихы		15
8	Д 8. Қазақ халқының экологиялық мәдениеті. Халық медицинасы, ветеринария	1	
	СС 12 Қазақ халқындағы бақсылық.	1	
Аралық бақылау I			100
9	Д 9. Түркі халықтарының дәстүрлі тағамдану жүйесінің ұқсастықтары мен ерекшеліктері және олардың шаруашылықпен байланысын саралау	1	

	СС 12 Қазақ халқының экономикасы: мал шаруашылығы және оның түрлері	1	10
	БӨЖ 4. Түркі халықтарының материалдық мәдениеті: дәстүр және сабақтастық		
10	Д 10. Түркі халықтарының ұлттық ойындарының теориялық және педагогикалық негіздері	1	
	СС 13 Қазақ халқының ұлттық ойындары	1	10
11	Д 11. Көне түркі халықтарындағы соғыс өнері	1	
	СС 13 Түркі халықтарының батырлық дәстүрлері	1	10
	БӨЖ 5 Түркі халықтарындағы билік институттарының қалыптасуы, генезисі, эволюциясы		
12	Д 12. Ортағасырлық мұсылмандық шығыс елдеріндегі күнделікті өмір. Ортақ мейрамдар. Қазақ халқының дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары (мал шаруашылығы, егіншілік, аңшылық, күсбегілік, қолөнер)	1	
	СС 14 Ортағасырлық мұсылмандық шығыс елдеріндегі ортақ мейрамдар	1	10
13	Д 13. «Діни ағартушылар» кезеңі. Қазақ жеріндегі қожалар тарихы.	1	
	СС 26.	1	
	БӨЖ 6. Қазақ халқының Ұлттық Коды: тарих және сабақтастық		
14	Д 14. Қазақ халқының материалдық мәдениеті. Отбасы құндылықтары	1	
	СС 15 Қазақ халқының материалдық мәдениеті. Отбасы құндылықтары	1	
15	Д 15. Ауыз әдебиеті. Ақын-жыраулар мен билер мұрасы.	1	
	СС 16 Орта Азия халықтарының фольклорлық шығармаларына сопылықтың әсері	1	10
	Емтихан сұрақтарына дайындық бойынша кеңес беру.		
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Тарих факультетінің деканы

Байғунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша

Академиялық комитетінің төрағасы

Бижанова М.Т.

Қазақстан тарихы кафедра меңгерушісі

Карибаев Б.Б.

Дәріскер

Дауытбекова М.К.

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

«Ортағасырлық Қазақстан және мұсылман Шығысы» БӨЖ тапсырмасы (АБ1 100%-ның 20%, АБ2-ның 15%)

Критерий	«Өте жақсы» 18-20 % 13-15%	«Жақсы» 14-17% 10-12%	«Қанағаттанарлық» 9-13% 6-9 %	«Қанағаттанарлықсыз» 0-8% 0-5%
Ортағасырлық Қазақстан және мұсылман Шығыс мәселесінің теориялары мен тұжырымдамаларын түсінуі	Пәннің базалық негіздерін тарихи заңдылық негізінде кешенді түрде негіздейді	Тапсырманы орындау барысында тарихи заңдылықты терминологиялық сақтауда айтарлықтай қате жіберіледі	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбында теориялар мен тұжырымдамалар туралы түсінігі шектеулі. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) беріледі.	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс туралы теорияларды, тұжырымдамаларды үстірт түсіну/ түсінбеушілік. Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер (дәйексөздер) берілмейді.
Ортағасырлық Қазақстан және мұсылман Шығысы мәселесінің негізгі тұжырымдамаларын түсінуі	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбындағы негізгі ұғымдарды жақсы байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен тамаша негіздеу (мысалы, тарихнамалық талдау немесе деректанулық зерттеу, статистикалық талдау негізінде).	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс ұғымдарын байланыстырады. Аргументтерді эмпирикалық зерттеудің дәлелдерімен күшейтеді.	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбына қатысты тұжырымдамалардың шектеулі байланысы. Эмпирикалық зерттеулердің дәлелдерін шектеулі қолдану.	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбына түсінігі шамалы немесе жоқ. Эмпирикалық зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбайды.
Саясат ұсынысы немесе практикалық ұсынымдар / ұсыныстар	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбы бойынша сауатты тарихи немесе практикалық ұсынымдар мен ұсыныстар ұсынады.	Ортағасырлық Қазақстан және мұсылмандық Шығыс тақырыбы бойынша практикалық ұсынымдарды және ұсыныстарды ұсынады	Шектеулі саясат және практикалық ұсынымдар. Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз.	Саясат пен практикалық ұсынымдар аз немесе мүлдем жоқ немесе өте төмен сападағы ұсынымдар.
Жазу, стилі, сауаттылығы	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді..	Жазу айқындықты, нақтылықты және дұрыстығын көрсетеді.	Жазуда кейбір негізгі қателер бар және анықтықты жақсарту қажет.	Жазғаны түсініксіз, мазмұнына ілесу қиын.